

FACTSHEET

REGIONALE SAMENWERKING

Voor het organiseren van passende zorg is regionale samenwerking noodzakelijk. In iedere regio is de zorg anders georganiseerd, en iedere regio kent andere ontwikkelingen in zorgvragen en maatschappelijke uitdagingen. In het Integraal Zorgakkoord (IZA) is afgesproken dat lokale zorgpartijen de regionale uitdagingen (verder) in kaart brengen (regiobeelden) en op basis daarvan gezamenlijk plannen opstellen voor de meest urgente uitdagingen (regio- en transformatieplannen). Ziekenhuizen en medisch specialisten hebben een belangrijke rol in deze regionale samenwerking. Daarnaast zijn ook huisartsen, verpleeg- en verzorgingshuizen, thuiszorg, ggz-instellingen, zorgverzekeraars, gemeenten en welzijnsorganisaties betrokken. Deze factsheet beschrijft wat hierover is afgesproken in het IZA en geeft ziekenhuizen en medisch specialisten handvatten om uitvoering te geven aan regionale samenwerking.

REGIOBEELDEN: DE REGIONALE SITUATIE IN KAART

Zorgpartijen stellen vóór medio 2023 een regiobeeld op of herijken het bestaande regiobeeld. Een regiobeeld beschrijft de gezondheidssituatie van de inwoners, het huidige zorggebruik, het aanbod van zorg en de (toekomstige) zorgvraag. Er zijn landelijke criteria opgesteld waar de regiobeelden en regioplannen aan moeten voldoen. (zie factsheet [Criteria voor het opstellen van de regiobeelden en regioplannen](#)).

Hoe dan?

Het regiobeeld wordt opgesteld per zorgkantorregio. Het initiatief tot het opstellen van het regiobeeld wordt genomen door de marktleider zorgverzekeraar en gemeenten. Het exacte proces voor het opstellen van de regiobeelden zal per regio verschillen, afhankelijk van het bestaande regiobeeld en de al ingerichte samenwerking. Ter ondersteuning voor de ontwikkeling van het regiobeeld worden [databronnen](#) beschikbaar gesteld. Deze bevatten prognoses over populatie, zorggebruik en arbeidsmarktontwikkelingen.

Advies van de NVZ en de Federatie

Zorg dat je als ziekenhuisbestuur en medische staf gezamenlijk optrekt bij de totstandkoming van het regiobeeld. De regiobeelden vormen de basis voor de formulering van de meest urgente uitdagingen voor de regio in de komende jaren. Het perspectief van de medisch specialistische zorg is hierbij van belang, zodat er gebruik wordt gemaakt van de juiste indicatoren met een correcte duiding. Draag zorg voor afstemming met alle interne stakeholders en een goede vertegenwoordiging aan de regiotafel.

REGIOPLAN: DE REGIO-OPGAVEN VERTAALD

Op basis van het regiobeeld bepalen partijen wat de belangrijkste opgaven zijn voor de regio. Uiterlijk 1 januari 2024 maken zij in een regioplan afspraken over de aanpak. Afgesproken wordt welke partijen betrokken zijn, welke resultaten moeten worden behaald en op welke wijze monitoring plaatsvindt. Er wordt aanbevolen om te kiezen voor een beperkt aantal opgaven, die met prioriteit moeten worden opgepakt. Denk daarbij aan specifieke doelgroepen, zoals kwetsbare ouderen of mensen met hart- en vaatziekten, of opgaven voor een bepaald deel van de regio.

Hoe dan?

Net als bij regiobeelden ligt het initiatief tot het opstellen van de regioplannen ook bij de marktleider verzekeraar samen met de gemeente. Deze stap volgt logischerwijs op het proces van het opstellen van de regiobeelden. De plannen kunnen een deel van de zorgkantorregio bestrijken of groter zijn dan de zorgkantorregio, en sluiten waar dat kan aan bij al bestaande samenwerkingsverbanden of initiatieven.

Advies van de NVZ en de Federatie

Zorg dat je als ziekenhuisbestuur en medische staf gezamenlijk optrekt bij de totstandkoming van het regioplan. Deze plannen hebben direct of indirect vrijwel altijd invloed op de medisch specialistische zorg. Het perspectief van de medisch specialistische zorg is van belang, zodat deze plannen aansluiten bij de ambities en mogelijkheden van het ziekenhuis en bij bovenregionale en landelijke ontwikkelingen in de medisch specialistische zorg.

TRANSFORMATIEPLANNEN: OVER TOT ACTIE

Het regioplan vertaalt zich vervolgens naar specifieke, praktische transformatieplannen. Niet alle partijen in de regio hoeven betrokken te zijn bij alle transformatieplannen. Dat is afhankelijk van de opgave. Zorg dat de transformatieplannen (financieel) onderbouwd zijn en heb daarbij ook aandacht voor (de financiële dekking van) de inzet van zorgprofessionals en andere medewerkers zoals projectleiders, bij de uitvoer van de plannen. Aan de hand van de transformatieplannen kan vanaf januari 2023 bij zorgverzekeraars een beroep gedaan worden op transformatiemiddelen. Dit is tijdelijke financiering voor de uitvoering van deze opgave. Begin 2023 zijn **de criteria** voor de inzet van transformatiemiddelen vastgesteld door IZA-partijen.

Hoe dan?

Het is afhankelijk van de betreffende transformatieopgave wie het initiatief neemt om deze opgave om te zetten naar een transformatieplan. Dit kan dus ook op initiatief van het ziekenhuis. De transformatieplannen zijn maatwerk waarbij kan worden voortgeborduurd op de bestaande plannen, initiatieven en natuurlijke samenwerkingsverbanden. Transformatieplannen kunnen ook los van de regiobeelden en regioplannen tot stand komen en men kan al starten met het maken van transformatieplannen voordat het regiobeeld of het regioplan gereed is. Uiteraard mogen deze regioplannen niet tegenstrijdig zijn met (reeds bestaande) opgaven of afspraken in de regio. De medisch specialistische zorg kan betrokken zijn bij meerdere transformatieplannen uit de regio.

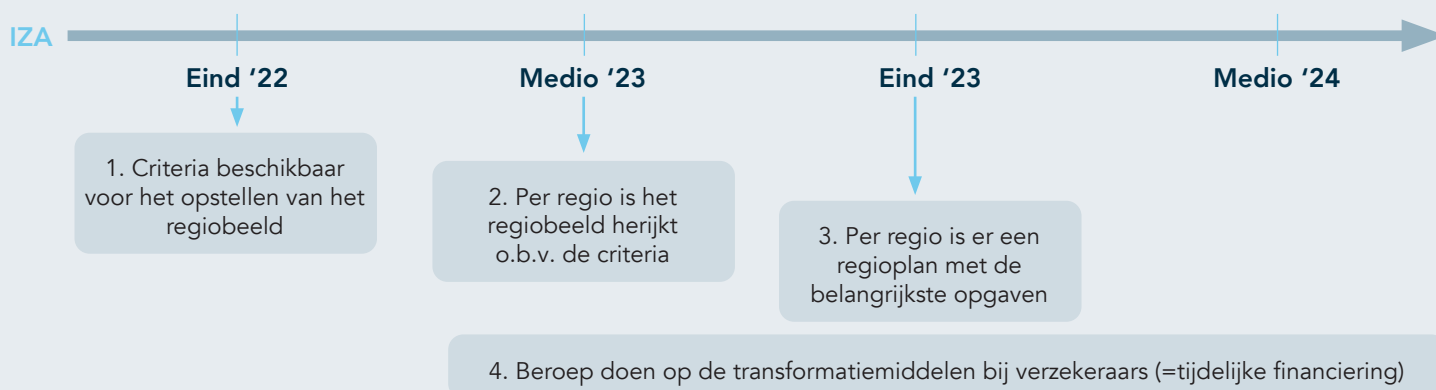
Advies van de NVZ en de Federatie

Zorg dat je als ziekenhuisbestuur en medische staf gezamenlijk betrokken bent bij en inzicht houdt in de diverse transformatieplannen, de samenhang bewaakt en deze meeneemt in de contractering met de zorgverzekeraar.

SAMENHANG MET ANDERE REGIONALE SAMENWERKINGEN

In dezelfde periode wordt er door zorgpartijen in de medisch specialistische zorg ook gewerkt aan regionale afspraken over concentratie en spreiding van zorg, en wordt in iedere ROAZ-regio een zogenaamd ROAZ-beeld en -plan voor de acute zorg opgesteld. Daarnaast worden lokale partijen in het IZA opgeroepen om een lokale preventie infrastructuur in te richten. Heb oog voor de samenhang van deze plannen en de effecten op beschikbaarheid en toegankelijkheid van zorg.

Tijdslijn regionale samenwerking: regiobeeld en regioplan

TIPS

- Zorg dat in de ontwikkeling van de regiobeelden en regioplannen ook partijen uit de ggz betrokken worden, zoals ggz-instellingen en zelfstandig gevestigd psychiaters (zgp'ers).
- Voorkom dat de ontwikkeling van het regiobeeld en -plan enkel bureaucratisch is. Het is een middel en geen doel. Houd met elkaar de doelstelling in het oog: Hoe houden we

de zorg in de regio in de toekomst van goede kwaliteit, toegankelijk en betaalbaar?

- Maak een zorgprofessional voor enkele uren in de week vrij om bij dit proces betrokken te zijn.
- Bekijk of (bestaande) initiatieven mogelijk opgeschaald kunnen worden naar andere patiëntgroepen of specialismen in het ziekenhuis.